

Живи ферми

Журнал Сільськогосподарської секції

Африканський спосіб біодинаміки

Інтерв'ю з Фейєю Марінсе

Моя "Весела динамічна ферма"

в Таміл-Наду

Ентоні Селві

Біодинаміка в Австралії

та Новій Зеландії

Звіт про подорож Улі Гуртера

Наша Земля дихає

Едуардо Рінкон

Навіщо потрібні біодинамічні дослідження

Крістофер Брок

Як пов'язані зовнішнє та внутрішнє розмаїття

Ясмін Пешке,

Зміст

100 років біодинаміці по Всьому світу

4 **“Культури корінних народів допомагають нам відкрити для себе, що таке життя”**
Інтерв'ю з Фейсю Марінсе, Південна Африка

8 **Біодинаміка в Австралії та Новій Зеландії**
Звіт про подорож
Улі Гуртера

10 **Ранні та сильні**
Біодинамічний рух
на американському континенті

12 **Як біодинаміка кардинально змінила моє життя**
Ентоні Селві, Індія

14 **На шляху до Кобервіца**
Звіт про подорож
Жана-Мішеля Флорена

Сталість

16 Вольфганг Хельд
Віддавати більше – брати менше
Сталий розвиток на прикладі компанії Sonett

Дослідження

18 Д-р Крістофер Брок
Як дослідження можуть підтримати стале сільське господарство? – Цілісний погляд

Харчування

20 Д-р Ясмін Пешке
Як пов'язані зовнішнє та внутрішнє розмаїття
Ключ до здорового харчування

22 Анна Шторхенеггер
Їсти як короїд
Кулінарна пригода в Гетеанумі

Новини із Секції

24 Едуардо Рінкон
Дихаємо разом із нашою Землею
Сільськогосподарська конференція 2025

26 **Мексиканський дух у Дорнаху**
Едуардо Рінкон став новим співголовою Секції

28 Події

29 Секція сільського господарства
Пожертви
Вихідні дані

Bid pedaktora

Дорогі читачі,

Приємно – справді, це велика радість, спостерігати, як насіння біодинамічного імпульсу розквітає по всьому світу через 100 років! У сотий раз корв'ячі роги наповнюються гноєм у Гетеанумі, як показано на обкладинці, тепер під дахом нового павільйону для приготування (стор. 28). В Африці біодинамічний імпульс все ще молодий, і в багатьох місцях препарати виготовляються вперше. Проте він пов'язаний з традиційними практиками африканських фермерів, про що розповідає у своєму інтерв'ю Фейя Марінсе, співзасновниця Біодинамічної асоціації корінних народів (стор. 4). Ще у 1924 році першопрохідці привезли біодинаміку до Північної та Південної Америки, де вона набула значного поширення, хоча їй довелося творчо адаптуватися до сучасних вимог сільського господарства та збільшення площі сільськогосподарських пусток (стор. 10).

Якщо в Австралії, сформованій стихіями вогню і землі, багато ключових принципів біодинаміки були визначені більш детально, то з Нової Зеландії, під впливом води і повітря, вони поширилися по всьому Тихоокеанському регіону (стор. 8). Так вони досягли Індії, де Антоні Селві керує «Радісною динамічною фермою» (стор. 12). Тут радість вже в самій назві! Цю ж радість розділили сотні делегатів на зустрічі членів Біодинамічної федерації Demeter International (BFDI) в Кобежиці (Кобервіц), Польща, колиці біодинамічного імпульсу (стор. 14).

Коли насіння проростає, воно потребує догляду. Цей догляд може від-

буватися через інновації з постійно зростаючої сфери сталого розвитку (стор. 16) або нові питання та перспективи в дослідженнях (стор. 18). Вона може впливати з усвідомлення того, що здорова їжа може вирости лише на здоровому ґрунті (стор. 20) або з мистецтва відчувати і насолоджуватися їжею всіма органами чуття (стор. 22).

Ця радість від зростаючого врожаю стає завданням на майбутнє. Чи зможуть дозріти плоди і зерна 100-річної, але молодій рослини біодинамічного імпульсу? Як ми можемо відповісти на виклики, які ставить перед нами майбутнє?

По-перше, шляхом розширення наших керівних принципів та бачення. Цьому буде присвячена майбутня Сільськогосподарська конференція з 5 по 8 лютого 2025 року, де ми зробимо крок від керівного принципу ферми як сільськогосподарського організму до бачення Землі як єдиного цілого, як живої істоти (стор. 24).

По-друге, в тому, що до нас продовжують приєднуватися нові люди і що ми залишаємося відкритими до нових завдань. Так, Едуардо Рінкон зробив великий крок з Мексики до Гетеануму, де він тепер є співголовою секції сільського господарства, і ми щиро вітаємо його (стор. 26).

Бажаємо вам приємного читання,

Улі Гуртер

Співголова секції сільського господарства в Гетеанумі

“Культури корінних народів допомагають нам відкрити для себе, що таке життя”.

Інтерв'ю з Фейєю Марінсе, співзасновницею Біодинамічної асоціації корінних народів Африки

Як можна поєднати знання корінних народів та біодинаміку? Що таке «африканський спосіб» біодинамічного господарства? Фейя Марінсе ділиться своїми думками в інтерв'ю з Калле Хюбнером. Вони познайомилися на першій Африканській біодинамічній конференції в Єгипті.

Калле Хюбнер: У своєму виступі на конференції в Каїрі Ви зазначили, що люди пробуджуються від старих ран колоніалізму. Що Ви маєте на увазі під цим?

Фейя Марінсе: Для нас, людей, зміни неминучі. Ми прийшли до усвідомлення, що не можемо продовжувати займатися індустріальним, традиційним сільським господарством, що було нав'язане нам колоніалізмом. Це тип сільського господарства, який просто не працює. Ми беремо від Землі більше, ніж нам потрібно, що є неповагою до неї. Таке відчуття, що Земля реагує і каже: «Досить!». Земля – жива істота. Йдеться про зміцнення зв'язку між нами і Матір'ю-Землею. Занадто довго ми вважали себе відокремленими від сил Землі. Зараз нам пропонується нова можливість – можливо, остання – зцілити Землю і, таким чином, зцілити себе.

Багато людей в Каїрі говорили про «африканський спосіб» біодинамічного сільського господарства. Що це означає?

Це те, що ми повинні відкрити для себе. Тут, в Африці, ми перебуваємо на шляху до самобутності. Ми всі перебуваємо на різних етапах розвитку. Одні пройшли біодинамічну підготовку, глибоко пов'язані з духовними аспектами і використовують біодинамічні методи для оздоровлення ґрунту та розбудови місцевих громад на цих принципах. Інші використовують препарати переважно для того, щоб відповідати стандартам сертифікації та експортувати в Європу. Преміальні органічні продукти користуються високим попитом на європейському ринку, і це добре! Але коли ми працюємо з цими стандартами і сертифікацією, ми також не повинні забувати про духовні аспекти.

Фейя Марінсе є співзасновницею та членкинею правління Біодинамічної асоціації корінних народів Африки (ІВАА). Вона родом з Південної Африки, за освітою медсестра. Особливо захоплюється просуванням здорового біодинамічного харчування.

Калле Хюбнер, організатор конференції в Секції сільського господарства

Деякі рослини для біодинамічних препаратів, такі як валеріана, не ростуть в Африці. Такі компоненти, як кора дуба та оленьчі сечові міхури, потрібно імпортувати. Це питання піднімалося під час конференції. Чи бачите Ви рішення?

Препарати є ключовими, коли йдеться про розвиток «африканського способу» біодинамічного сільського господарства та захисту рослин в Африці. Ми повинні знайти альтернативні препарати, які родом з Африки.

“Настав час Відновити цілісність. Фермери покликані до цього – це закладено в них”.

Тут є рослини з подібними властивостями. Наше завдання ґрунтовно дослідити ці рослини, безпосередньо спостерігаючи за природою рослин і тварин, і розвинути глибоке

розуміння їхніх життєвих сил. Я вважаю, що зараз це найбільший виклик для біодинаміки в Африці.

У 2022 році ви стали співзасновником Біодинамічної асоціації корінних народів Африки (IBAA). Які її цілі?

Завдяки цій асоціації ми маємо можливість популяризувати біодинаміку. Ми прагнемо дати фермерам інструменти для відновлення зв'язку з нашими оригінальними, автохтонними способами ведення сільського господарства та розвитку їхньої власної ідентичності. Крім того, асоціація дозволяє нам працювати без кордонів, допомагаючи Африці знайти себе і бути почутою на світовій арені.

Як ви впроваджуєте біодинамічні методи в корінних громадах?

Ми починаємо з виготовлення компосту. Ми заохочуємо уважне спостереження та порівняння. Коли ви розпалюєте в людях цікавість, вони відкривають для себе цей новий спосіб ведення сільського господарства, і часто пов'язують його з історіями, які розповідали їхні бабусі та дідусі. Тоді й починається розмова. Я розповідаю їм, що біодинаміці вже 100 років, що викликає подив у багатьох, оскільки вони дивуються, чому її не запровадили в Африці раніше. Мудрість корінних народів – це ключ, який відкриває двері. Ми спираємося на цю мудрість і йдемо далі, впроваджуючи основи антропософії. Все починається з розмов про наших пред-

Подкаст “Біодинаміка В Танзанії”

Щоб дізнатися більше про біодинамічні практики в Африці, послухайте подкаст за участю Вальтера Мія з Танзанії.

South Africa

ків і про те, як вони господарювали в гармонії з природою.

Ви вже згадували, що Земля – це жива істота. «Земля як жива істота» – це також тема майбутньої сільськогосподарської конференції 2025 у Гетеанумі. Чого ми можемо навчитися з африканської точки зору?

Дозвольте навести приклад. У дитинстві я не могла зрозуміти, чому фермери роззуваються під час посіву. Нещодавно я відвідувала місцеву громаду і розмовляла з 96-річною фермеркою. Вона розповіла, як під час посадки з'єднувалася з насінням у своїй руці, і як цей зв'язок перетікав

через її ноги в родючий ґрунт. При цьому в думках вона заклала намір на гарний врожай. Тут ми маємо абсолютно інтуїтивне розуміння Землі як живої істоти. Фермери знали, як у землеробстві пов'язані між собою жива Земля, людина і космос.

Що означає «Земля як жива істота» сьогодні?

Для мене це означає дослідження та застосування препаратів, які оживляють ґрунт. Живий ґрунт виробляє живі рослини, які годують живих тварин і людей, які, в свою чергу, оживляють ґрунт за допомогою належних сільськогосподарських практик. Це створює збалансовану екосистему, яка дає і отримує життєву силу. Корінні культури допомагають нам заново відкрити для себе, що таке життя. Фермери, як доглядачі Землі, підтримують цей зв'язок із нею на рівні душі. Настав час відновити цілісність. Фермери покликані до цього – це закладено в них. Це прагнення душі зробити свій внесок у зцілення Матері-Землі, на благо всіх.

“Препарати є ключовими, коли йдеться про розвиток «африканського способу» біодинамічного сільського господарства та захисту рослин в Африці”.

Перша Африканська біодинамічна конференція

9-12 травня 2024 року в Єгипті відбулася перша Африканська біодинамічна конференція, організована Ініціативою Sekem та Університетом Геліополіс у Каїрі з нагоди святкування 100-річчя біодинамічного сільського господарства.

Конференція продемонструвала велику зацікавленість до біодинамічних практик в африканських регіонах, зосередившись на родючості ґрунту, рослинах для препаратів, навчанні, сертифікації та покращенні умов життя дрібних фермерських господарств. Як символ майбутнього, було висаджено дерево для кожної представленої африканської країни.

Біодинаміка В Австралії та Новій Зеландії

Звіт про подорож Улі Гуртера

Що відбувається в біодинамічному світі на іншому кінці земної кулі? Вражаючі церемонії та ритуали під час моєї двотижневої подорожі Новою Зеландією та Австралією показали, наскільки тісно біодинамічна спільнота пов'язана з культурою корінних народів. Я також натрапив на тактовні мирні акції і зіткнувся з несподіванкою в Тасманії.

Святкування в Новій Зеландії офіційно розпочалися 3 травня 2024 року в Хокс-Бей о 6 ранку за морозної температури, близької до точки замерзання. Близько 50 людей зібралися на ритуальному майданчику маорі. До сходу сонця ми побачили годинну церемонію з розповідями, співами, даруванням подарунків та ритуальним привітанням, де лобами та носами доторкаються один до одного. Це був глибоко зворушливий досвід, оскільки відкритий духовний простір уможливив взаємне визнання корінного зв'язку, що передається через лінії предків, із землею, небом і біодинамікою. Біодинаміка охоплює ці елементи, але в орієнтованій на майбутнє формі, яку несуть вільні, відповідальні люди.

Довга історія

У Новій Зеландії біодинаміка має довгу історію, її розквіт відбувся кілька років тому. У промові на біодинамічній конференції 1945 року міністр сільськогосподарства навіть розглядав можливість зробити біодинаміку основою сільськогосподарства в Новій Зеландії. Але до цього так і не дійшло. Натомість двоє новозеландців, Пітер Проктор і Ганс Малдер, привезли біодинаміку в Індію та інші країни Азії.

Однак життя на фермах відтоді кардинально змінилося. Зараз Нова Зеландія виробляє їжу для 40 мільйонів людей, хоча її населення становить лише 5 мільйонів. Масштабний експорт означає, що місцеві фермери отримують майже такі ж низькі ціни, як і на світовому ринку. Ініціативи біодинамічного маркетингу були занадто слабкими, щоб протистояти такому розвитку подій. Сьогодні біодинаміка в основному підтримується людьми, які піклуються про землю навколо своїх будинків, використовуючи біодинамічні методи, і, звичайно, пристрасними виноробами – як і в багатьох інших країнах.

Розбіжності та конфлікту

В Австралії не існує єдиного біодинамічного руху, а радше дуже різноманітний рух, сформований розбіжностями та конфліктами. Це стало викликом для організації моєї поїздки, але нам вдалося організувати тур, який включав усі групи, із зупинками в Мельбурні, Тасманії, Сіднеї, Брісбені та Аделаїді – деякі з них з майже похвилинною програмою! Я хочу зосередитися на двох зупинках: моїй зустрічі з Пітером Подолінскі і святкуваннях у Тасманії.

Улі Хуртер є співголовою секції сільськогосподарства та членом виконавчої ради Загального антропософського товариства.

Миротворча діяльність

Вранці в понеділок, 6 травня, я зустрівся з Лінтоном Грінвудом і Пітером Подолінські в аеропорту Мельбурна. Ми відвідали овочеву ферму Даррена Аткинса та Анни Хокінс. Щоб зрозуміти цю зустріч, потрібно знати, що батько Пітера Подолінські, Алекс Подолінські, був піонером австралійської біодинаміки з кінця 1950-х років. Він удосконалив використання препаратів, особливо рогового гною (500), а згодом і підготовленого рогового гною (500р). Він також розробив машини для перемішування, які створювали інтенсивні вихори, що дозволяло обробляти великі площі, трансформуючи ґрунт за кілька років. Однак ці успіхи призвели до конфліктів з колегами та організаціями, які не дотримувалися його точних методів. Інститут Подолінські зареєстрував логотип Demeter, що зробило його недоступним для інших біодинамічних практиків в Австралії. Незважаючи на численні спроби, з Demeter International стався розрив, який не вдалося здолати за життя Алекса Подолінські.

Мій візит через п'ять років після його смерті був першою спробою взаємного примирення. Нам вдалося провести справжній, взаємоповажний діалог, навіть попри те, що наші думки з деяких питань не збіглися. Однак зв'язки з Біодинамічною федерацією Demeter продовжуються і я вірю, що сила 100-річного ювілею принесе свої плоди і тут.

Несподіванка у Тасманії

Тасманія – це острів на півдні Австралії зі столицею в м. Гобарт, з різноманітною та дикою природою. Коли я приїхав, небо було затягнуте хмарами, і йшов дрібний дощ. Біодинамічна асоціація Тасманії організувала триденне святкування 100-річчя біодинаміки. Ми зібралися в родинному маєтку площею 1,5 гектара, оздобленому гарним ландшафтом з різноманітними садами, місцями для зустрічей та природними елементами. Перед трапезою член Спільноти аборигенів провів церемонію куріння. Дим заспокоював духів місця і очищав душі присутніх, надаючи можливість відбутися зцілюючій зустрічі з природою. Для аборигенів дуже важливо жити в інтенсивному зв'язку з «великими просторами». Це є потребою духів ландшафту, і обізнані аборигени можуть прочитати це в поведінці тварин. Нас безпосередньо заохочували до зв'язку з навколишнім середовищем – це є потребою усіх людей, а не лише аборигенів.

Наступного ранку я відвідав зустріч у школі з відданими членами біодинамічної асоціації Тасманії, де обговорювалися ідеї та ініціативи щодо майбутнього розвитку. У кімнаті відчувалася сильна енергія, і я впевнений, що в майбутньому ми почуємо більше від відносно невідомої біодинамічної асоціації в Тасманії.

Прочитайте повний звіт про подорож і дізнайтеся більше про біодинамічний рух в Австралії та Новій Зеландії:

Ранні та сильні

Біодинамічний рух на американському континенті

Піонери біодинаміки запровадили біодинамічне сільське господарство в Бразилії, Мексиці та США ще в 1924 році. Як відтоді розвивався цей рух у Північній та Південній Америці? Це – огляд континенту та 100-річної історії.

Сільськогосподарський курс Рудольфа Штайнера став поворотним моментом в історії сільського господарства, ознаменувавши початок нової ери. У 1924 році, в той час, коли відносини з природою звузилися до суто економічних та утилітарних, Штайнер запропонував альтернативу, засновану на духовному та цілісному зв'язку між людиною та Землею. Він представив учасникам нові ідеї та образи, продемонструвавши, що гармонійна взаємодія між людиною і природою можлива і в сільському господарстві. Основна ідея полягала в тому, що Земля потребує нас так само, як і ми потребуємо Землі. Фермерські господарства можуть бути гармонійним цілим, де люди, тварини, рослини та ґрунт тісно переплетені між собою.

Ідея поширюється світом

Ці концепції були сприйняті не лише фермерами, але й науковцями, лікарями та священиками, які приїжджали з усіх усюд, і які продовжували поширювати біодинамічні принципи по всьому світу. У 1924 році піонери

привезли біодинамічне землеробство до Бразилії, Мексики та Сполучених Штатів, заклавши основу біодинамічного руху в Америці, який розвивався паралельно з європейським рухом. Незабаром виникла потужна мережа, що охопила обидва боки Атлантики.

Еренфрід Пфайффер: хімік, дослідник, натхненник

Історія біодинамічного землеробства в США тісно пов'язана з Еренфрідом Пфайффером. У 1930-х роках він почав викладати принципи біодинаміки в районі Честнат Рідж у Нью-Йорку, надихнувши багатьох американських фермерів вивчати та застосовувати ці методи. Під його впливом багато фермерських господарств по всій Америці перейшли на біодинаміку.

У 1938 році в США була заснована «Біодинамічна асоціація», яка і зараз продовжує відігравати центральну роль у просуванні та поширенні біодинамічного сільського господарства. Пізніше був створений «Центр Пфайффера» для подальшого розвитку біодинамічних досліджень і практики.

Едуардо Рінкон є співголовою Секції сільського господарства з серпня 2024 року. Інформацію про нього можна знайти на стор. 26-27.

У 2023 році Біодинамічна асоціація відсвяткувала 100-річчя біодинамічного сільського господарства, зібравшись у Колорадо.

Першопрохідці В Латинській Америці

У Південній Америці біодинамічне сільське господарство зародилося завдяки зусиллям кількох німецьких родин. Перші біодинамічні ферми були створені в Бразилії в 1930-х роках, за ними послідували ініціативи в Аргентині, Колумбії, Перу, Чилі та інших країнах. У 1986 році в Аргентині відбулася перша південноамериканська біодинамічна конференція, яка заклала основу для створення потужної мережі біодинамічних ферм по всьому континенту.

Сьогодні біодинамічне сільське господарство практикується в багатьох країнах Південної Америки, і цей рух продовжує зростати. У 2018 році в Сан-Мігель-де-Альєнде, Мексика, відбулася перша панамериканська конференція, на яку з'їхалися учасники з Канади та Чилі.

У 2023 році під час святкування Михайлового дня 190 представників з Центральної та Південної Америки зі-

бралися на 37-й Латиноамериканській зустрічі з біодинамічного сільського господарства поблизу Буенос-Айреса, Аргентина, щоб обговорити, як латиноамериканський рух може зробити свій внесок у відродження біодинаміки.

Круза Вумаґає тВорчоґо пiдхoдy

У той час як Рудольф Штайнер відстоював цілісну форму сільського господарства, яка включала духовний вимір, паралельно розвивався матеріалізм, який формує суспільство донині. Це протиріччя створює значні виклики для біодинамічного руху – як в Європі, так і в Америці. Багато біодинамічних господарств та асоціацій стикаються із загрозами з боку сучасних вимог сільського господарства і повинні знаходити творчі шляхи для продовження своєї роботи. Глобальні зміни в сільському господарстві в поєднанні зі зростаючою індустріалізацією та технологізацією виробництва продуктів харчування створюють необхідність для біодинамічних фермерів покладатися на своє сприйняття та духовні інсайти.

Великий потенціал

Незважаючи на виклики, американський континент залишається зоною з величезним потенціалом для застосування та подальшого розвитку біодинамічного сільського господарства. За останні роки в англо- та іспаномовному світі з'явилося багато нових ініціатив, дослідницьких груп та фермерських господарств, які прокладають шлях у майбутнє. Ці нові імпульси поширюються і на інші сфери, такі як спеціальна освіта, антропософська медицина та природничі науки. Досвід останніх 100 років дає знання та натхнення, необхідні для подальшого розвитку біодинамічного сільського господарства в усьому світі.

Як біодинаміка кардинально змінила моє життя

Від кризи до «Веселої динамічної ферми» в Таміл-Наду

У 1993 році біодинамічні принципи потрапили з Нової Зеландії до Індії, і відтоді їх впроваджують на багатьох малих фермах, особливо в гірському регіоні Курінджі на півдні Індії. Саме там Ентоні Селві заснувала свою «Веселу динамічну ферму» і тепер консультує жінок-фермерів. Її особиста історія демонструє трансформаційну силу біодинаміки, яка змінює життя, ґрунти та ландшафти.

Близько 3000 року до н.е. тамільські племінні громади жили в глибокій гармонії з природою. Вони поділили свою землю на п'ять регіонів: Курінджі, Муллаї, Марутам, Нейтхал і Паалай. Курінджі, гірський регіон, прославився вирощуванням поживного зерна тинаї (мишій). Це стародавнє суспільство було самодостатнім, з міцними сільськогосподарськими традиціями, які забезпечували продовольчу безпеку і соціальний мир.

Руйнування, що принесла Зелена революція

У 1960-х роках Зелена революція принесла радикальні зміни, які зруйнували цю гармонію. Безсистемне використання добрив і пестицидів, яке пропагувалося в усьому світі, призвело до сильної ерозії ґрунтів і поставило під загрозу існування багатьох дрібних фермерських господарств. Моя сім'я в Курінджі, яка володіла лише невеликою кількістю землі, також дуже постраждала від цієї кризи.

Зелена революція обіцяла збільшення врожайності, але створила залежність від хімічних засобів захисту рослин, що, зрештою, знищило родючість ґрунтів. Як наслідок, у багатьох сільських районах поглибилася бідність, а дрібні фермери, такі як ми, опинилися в економічній круговерті. Це був критичний момент в нашій історії, який змусив нас шукати нові шляхи.

Початок моєї біодинамічної подорожі

Поворотним моментом у моєму житті став 2012 рік, коли я познайомився з біодинамічним консультантом Джейксом Джаякараном. Його переконання в тому, що можливий інший вид сільського господарства – той, що поважає природу і відновлює екологічний баланс, – глибоко надихнуло мене.

Я вирішила реалізувати це бачення і вступила до Біодинамічної сільськогосподарської школи у Вінобаджіпурамі. Протягом двох років я здобувала глибокі знання про кліматично-стійкі методи ведення сільського господарства та основи біодинаміки. Цей період змінив моє життя. Я не тільки навчилася нових сільськогосподарських технік, а й змінила спосіб мислення. Я стала більш прив'язаною до Землі, своєї роботи та космічних ритмів, що надзвичайно збагатило моє життя.

Моя «Весела динамічна ферма»

Сьогодні я керую біодинамічною фермою площею в один гектар. Тут успішно проростають традиційні сорти рису, помідори, солонка картопля та кунжут, а також кормові культури для наших корів і кіз. Город також забезпечує мою сім'ю свіжими овочами.

Ентоні Селві – біодинамічна фермерка і тренерка у Севапурі, штат Тамілнад, Індія. У 2012 році вона познайомилася з консультантом з біодинаміки Джейксом Джаякараном і згодом вступила до Біодинамічної сільськогосподарської школи. Відтоді вона керує своєю фермою площею в один гектар, використовуючи біодинамічні методи, і підтримує місцевих жінок-фермерів у переході на біодинамічне сільське господарство.

**“Кожен день
Відображає
мій
глибокий
зв’язок
із Землею
та моїми
тваринами”.**

Я дотримуюся принципів доктора Нам-малвара. Збагачуючи ґрунт компостними препаратами, роговим гноєм (500), роговим кремнеземом (501) та препаратом Кау Пет Піт (СРР), я покращую здоров’я ґрунту та вилучаю вуглець із землі. Крім того, я використовую традиційні препарати коров’ячого гною, такі як Жівармітам і Панчагав’я, а також риб’ячі амінокислоти.

Ключова роль жінок-фермерів

Зараз я також працюю тренеркою з біодинаміки, допомагаючи жінкам у своїй громаді трансформувати їхні невеликі фермерські господарства у сталі виробництва за допомогою біодинамічних методів. Завдяки моїм зусиллям регіональний органічний та біодинамічний рух виріс, і я створила потужну мережу відданих своїй справі жінок-фермерів у Кадавурі. Ці жінки відіграють центральну роль у відновленні громади та забезпеченні продовольчої безпеки.

Ця робота призвела до створення «Веселої динамічної агро-клініки» (JDAC). JDAC надає такі необхідні послуги, як закупівля насіння, навчання біодинамічному сільському господарству та доступ до ринку. Ми співпрацюємо з такими організаціями, як Vaanagam, Nanban Foundation, Puvudham Trust, Farm India, Nachaas Goshala та Premananda Trust для подальшого розширення можливостей жінок-фермерів.

Міцний зв’язок між фермерами та споживачами

Іншим важливим проектом була розбудова мережі між фермерами та місцевими споживачами для створення безпосередніх і стабільних відносин. Вона дозволяє нам досягати справедливих цін, а нашим клієнтам насолоджуватися свіжими, здоровими, безхімічними продуктами харчування. Довіра, яка виникає з цього тісного зв’язку, є безцінною. Вона зміцнює як наш економічний фундамент, так і усвідомлення споживачами важливості сталого ведення сільського господарства.

Моє бачення

Моя мрія – разом з іншими біодинамічними фермерами заснувати в моєму селі зразкову ферму, яка б втілювала антропософський спосіб життя. Натхненна словами Рудольфа Штайнера: «Нехай моя душа розквітає в любові до всього суцього», я хочу створити місце, де стале сільське господарство та духовне зростання йдуть пліч-о-пліч.

Я глибоко вдячна за підтримку Біодинамічній сільськогосподарській школі та моїм вчителям, Джейксу Джаякарану і Танзі Пандіану, які направили мене на цей шлях. Я твердо вірю, що майбутнє нашої Землі в руках молодих фермерів. Тому я продовжуватиму натхненно сприяти поширенню біодинамічних принципів.

На шляху до Кобервіца

Звіт про подорож Жана-Мішеля Флорена

Щоб відсвяткувати 100 років біодинаміки, Біодинамічна федерація Demeter International (BFDI) організувала подорож до витоків: Кобервіц, де в 1924 році Рудольф Штайнер прочитав свій сільськогосподарський курс, представивши світу щось радикально нове. Після цього ми відвідали три великі біодинамічні ферми в Чехії, Польщі та на сході Німеччини. Нас вразило, як ці ферми відроджують цілі ландшафти та сприяють розвитку соціальних спільнот!

Потяг їхав з Берліна до Західної Польщі, ми перетинали широку Германо-Польську низовину з сосновими та березовими лісами, що розкинулися на піщаних, безплідних землях навколо Берліна. Чим ближче ми під'їжджали до Кобервіца, тим родючішим ставав ландшафт. Сілезія на південному заході Польщі – це сільськогосподарська рівнина, де вирощують переважно зернові, цукровий буряк і картоплю. Регіон характеризується великими полями чорнозему, часто пронизаними алеями дерев. Деякі поля, прикрашені волошками, маком і ромашками, виглядають як картини Клода Моне. Ми проїжджали невеликі села, де все ще можна побачити залишки масивних, напівзруйнованих сільськогосподарських будівель радянських часів.

У Кшижові (Крейзау), на південь від Кобервіца, ми прибули до великого маєтку, що слугував міжнародним цен-

тром зустрічей. Це історичне місце, що колись належало родині фон Мольтке, приймало нас на п'ятиденній генеральній асамблеї Біодинамічної федерації Demeter International (BFDI), присвяченій 100-річчю біодинаміки. Гельмут Джеймс фон Мольтке заснував тут під час Другої світової війни «Гурток Крейзау» – групу опору, яка передбачала демократичну Німеччину після нацистської диктатури. Він був страчений у 1944 році. Пізніше це місце також стало місцем проведення урочистостей німецько-польського примирення.

Лише за півгодини їзди на автобусі від Крейзау знаходиться Кобежиці (Кобервіц). На жаль, садиба замку Кобервіц, де Рудольф Штайнер прочитав вісім лекцій сільськогосподарського курсу в 1924 році, так і не став біодинамічною фермою. Граф Карл фон Кайзерлінгк залишив Кобервіц у 1928 році і незабаром помер. З 1989 року замок Кобервіц

Жан-Мішель Флорен – колишній співголова секції з питань сільського господарства та новий співпрезидент Біодинамічної федерації Demeter International (BFDI).

служує міською ратушею. Колись це було процвітаюче місце для вирощування цукрових буряків, сьогодні більшу частину родючої землі займають заводи, в тому числі постачальники для агрохімічної промисловості, такі як Cargill. Сумна доля для таких високоякісних сільськогосподарських земель!

На завершення дня ми відвідали сусіднє місто Вроцлав (колишній Бреслау), яке було майже повністю відбудоване після 1945 року. У 1924 році близько 130 учасників Сільськогосподарського курсу Штайнера зупинилися у Вроцлаві і щодня їздили до Кобервіца.

Чеська Республіка – ферма Бернарда Лаїнки

Наступного дня ми перетнули кордон з Чехією і відвідали велику біодинамічну ферму Бернарда Лаїнки в Крконоше. Бернард обробляє 950 гектарів землі та утримує 200 корів. З 2019 року його ферма має сертифікат Demeter, що означає, що вона дотримується біодинамічних принципів. У своїй роботі Бернард, натхненний сло-

“Відвідування цих Великих біодинамічних ферм дало зрозуміти, який Великий потенціал має біодинаміка для сталої Відродження та зміцнення ландшафтів”.

венським художником Марко Погачником, інтегрує різні духовні підходи, включаючи східну духовність, друїдизм і геомантію.

Бернард надає великого значення своєму зв'язку з Матір'ю-Землею, показуючи нам кам'яні стели з космограмами, розкидані

по всій фермі, що символізують зв'язок з групами душ тварин. Ландшафтний дизайн, який він впроваджує на своїй садибі, також вражає: дерева і живоплоти реструктуризують землю, а готелі для комах і гніздівлі підтримують біорізноманіття.

Юхово – Велике сільське господарство

Наступною нашою зупинкою було біодинамічне село Юхово в Західному Помор'ї, Польща, яким керує Фонд Станіслава Карловського. Фонд розпоряджається землею відповідно до біодинамічних принципів з 2001 року. Близько 1 850 гектарів обробляється колективно, з акцентом на вирощуванні зернових культур, тваринництві та овочівництві. Близько 150 осіб працюють над різними сільськогосподарськими та соціальними проектами, що базуються на чотирьох основних цінностях: відповідальність, інтеграція, регенерація та автономія.

Юхово вирізняється своїми значними зусиллями з озеленення, спрямованими на пом'якшення кліматичних екстремальних явищ. Десять кілометрів живоплотів і деревних алей було висаджено, щоб структурувати ландшафт і захистити його від вітру та посухи. Іншим важливим кроком стало створення озер для регулювання водного режиму.

Еко-село Бродовін – святкове завершення

Подорож завершилася грандіозним святкуванням 100-річчя біодинаміки на фермі Бродовін, поблизу Берліна, на якому був присутній міністр сільського господарства Бранденбургу. Відвідування цих великих біодинамічних ферм дало зрозуміти, наскільки великий потенціал біодинаміка має для сталої відродження та зміцнення ландшафтів. Незважаючи на виклики, пов'язані з економічною кризою та зміною клімату, ці ферми роблять значний внесок у збереження Землі та підтримку біорізноманіття, соціальних проектів та культурних ініціатив.

BiddaWat u більше – брат u менше

Сталий розвиток на прикладі компанії Sonett

Компанія Sonett, піонер у виробництві екологічних засобів для прання та чищення, а нині найбільший виробник у Німеччині, отримала Німецьку премію сталого розвитку 2024 року. Вольфганг Хельд відвідав компанію і навіть мав можливість зайти в «кімнату прокочування», де вода, яка втрачає частину своєї життєвої сили через додавання мила, ритмічно реанімується і відроджується.

Перше враження говорить багато про що: Будівлі фабрики Sonett потрапляють у поле зору лише тоді, коли ми стоїмо прямо перед ними – настільки органічно вони вписані в природний ландшафт Боденського озера. Через кілька хвилин ця гармонія проявляється і в розмові. Колишня генеральна директорка Беате Обердорфер разом зі своєю наступницею Ребеккою Кремер проводять нас по заводу, уважно слухаючи і ділячись історіями про зародження Sonett та про хіміка-провидця Йоганнеса Шнорра.

Піонер у сфері охорони довкілля

Ще в 1960-х роках, коли про захист довкілля ніхто не говорив, Йоганнес Шнорр виявив, що поверхнево-активні речовини з миючих засобів на основі нафтохімії забруднюють ґрунтові води. Занепокоєний, він розробив біорозкладну модульну систему миючих засобів, що містить окремий пом'якшувач для жорсткої води та відбілювач для забруднених тканин. Метою Шнорра було створення миючого засобу, який би розщеплювався на шляху до очищення стічних вод – щось подібне до того, що може зробити мило. «Також має бути можливість економного використання», – говорить Беате Обердорфер, описуючи кредо Шнорра та Sonett. Протягом 30 років вона керувала компанією разом з Герхардом Хайдом, успішно виводячи Sonett на новий рівень. Вони придбали компанію, коли вона почала зазнавати труднощів після виходу на ринок рідких миючих засобів. Сьогодні вони генерують річний обіг тих часів всього за два дні.

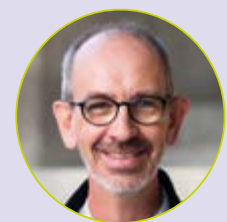
Натхненні біодинамічними препаратами

Беате Обердорфер та Герхард Хайд надихалися двома речами: водою та антропософією. Миття за своєю суттю пов'язане з водою, але поверхнева напруга, яка надає воді її характерної форми, створює парадокс для миття. Саме тут на допомогу приходять поверхнево-активні речовини, які зменшують «краплинну природу» води. Маючи антропософські фонові знання, вони вступили в діалог з водою. Те, що мило видаляє з води життєву силу, Sonett, натхненний біодинамічними препаратами, відновлює через ритм і речовину. Подібно до того, як у біодинаміці зцілюється ґрунт, тут оновлюється вода.

Таємниця Water

«Вода жива, коли вона рухається, – каже Беате Обердорфер. «Вихори, хвилі та течії є необхідними формами для того, щоб вода могла бути собою». Ці рухи створює олоїд – тіло, здатне до прокочування, розроблене Паулем Шатцем, що нагадує вісімку – створює ці рухи. Те, що вода може втратити в природі, вона набуває в культурі. Цю обіцянку можна відчувати у продовгуватій кімнаті без вікон. Це «кімната прокочування», «внутрішнє святилище» компанії. Тричі на рік, від 7 до 13 днів, олоїд котять туди-сюди 49 разів, а вода протікає крізь нього у всіх своїх характерних формах. Спочатку у воду додавали ладан, миро і золото, пізніше до них приєдналися оливка, лавр, троянда і омела. Найкращий момент, зазначає Ребекка Крамер, коли ємність відкривається і кожен може «вдихнути» аромат. Зображення кристалізації на

“Те, що вода може втратити в природі, вона набуває в культурі”.

Вольфганг Хельд, головний редактор тижневика “Das Goetheanum”

Ребекка Крамер,
Герхард Хайд та
Беате Обердорфер
з Sonett

стінках розкривають мету: наповнити воду духовним, космічним життям. Усі продукти Sonett містять ці «ліки» в геомопатичній дозі.

Екологічне пакування

У 2019 році партнери з дистрибуції «Unverpackt» («Розпаковано») запропонували Sonett повторно використовувати свою тару. Для цього команда розробила мийну машину, а ті контейнери, які не піддаються очищенню, подрібнюються для переробки пластику. Сьогодні 250 магазинів «Unverpackt» та низка оптових продавців органічних продуктів повертають контейнери, що дозволяє повторно використовувати 80 відсотків з них. Подрібнений пластик повертається до виробника, який виготовляє нові пляшки та контейнери, що містять до 50 відсотків цього пластику. Потім ми проходимо через цех розливу, напрочуд маленьке приміщення, зважаючи на 70 тонн мийного засобу, що переробляється тут щомісяця.

Інтуїція та емпатія як провідні принципи

Під час екскурсії компанією Sonett я відчув потрійний ритм дихання: поперше, живий пульс внутрішнього і зовнішнього, коли Ребекка Крамер і Беате Обердорфер з ентузіазмом обговорюють роботу з 34 підлеглими працівниками з Лехенхофа – і з таким же захопленням представляють роботизовану руку, що сортує пакунки. По-друге, широта взаємодії між минулим і майбутнім, коли Ребекка Крамер описує життєвий шлях Беати Обердорфер і Герхарда Хайда, які уважно її слухають. По-третє, гармонія в контрастах: Беате Обердорфер і Герхард Хайд сидять як береза і дуб, чутливість поруч із драйвом. У складний період COVID-19 саме інтуїція Беати вказувала нам шлях, – говорить Герхард про свою колегу. Тут протікає емпатія, даруючи компанії свою душу, як есенції в миючому засобі.

Новий Відділ у Секції сільськогосподарства

«Сталий розвиток» – це міждисциплінарна галузь, яка виходить за межі сільського господарства. Біодинамічне сільське господарство за своєю суттю сприяє широкій екологічній, соціальній та економічній сталості.

Ключовим компонентом нового відділу, очолюваного Йоганнесом Кроненбергом, є збірник «Ми хочемо жити на землі – внесок антропософії у сталий розвиток». Він буде опублікований навесні 2025 року видавництвом Springer Nature, і в ньому буде представлено 30 антропософських компаній та організацій, включаючи Sonett, які вже давно присвятили себе ідеї сталого розвитку.

Як дослідження можуть підтримати сталі сільське господарство?

Цілісний погляд

Вчений-аграрій та дослідник д-р Крістофер Брок запрошує Вас у подорож, що спонукає до роздумів: Який зв'язок між сільськогосподарською практикою та дослідженнями? Який внесок можуть зробити дослідження в сільське господарство? І як має змінитися перспектива досліджень, щоб відповідати духовним основам біодинамічного сільського господарства? Розглянемо деякі фундаментальні питання!

Сільське господарство, в основі якого лежить здатність фермерів спостерігати і розуміти світ природи, з яким вони працюють, розвивалося тисячоліттями. Цей розвиток тривалий час відбувався без підтримки науковців. Навіть сьогодні фермери значною мірою формують свої сільськогосподарські системи на основі власних знань і потреб. Однак фермери не є ізольованими експертами, які діють незалежно від зовнішнього світу. Натомість, сільське господарство є аграрною культурою – культурною діяльністю, вбудованою не лише в природне, а й у соціальне середовище, що підтримується іншими носіями знань.

Який Внесок дослідження можуть зробити в сільське господарство

Дослідження – це систематичний спосіб вивчення, що дозволяє нам не лише інтуїтивно зрозуміти явища та процеси, але й пояснити їх та пов'язати з іншими спостереженнями.

Крім того, дослідження сприяють передачі знань та генеруванню універсальних ідей. Хоча сільськогосподарські системи можуть розвиватися з часом на основі знань фермерів, методологічний підхід дослідження може прискорити ці процеси, що призводить до швидшого вдосконалення та допомагає уникнути невдач, що є неоціненною перевагою.

Доктор Крістофер Брок є координатором досліджень в компанії Demeter e.V., членом правління Forschungsring, членом кола представників секції сільського господарства та співзасновником Міжнародної біодинамічної дослідницької платформи. Його дослідницькі пріоритети включають родючість ґрунту, спільні дослідження, дослідницькі методології та філософію науки.

Цілісне сільське господарство у фокусі

Дослідіть різноманітність біодинамічних підходів на Третій міжнародній конференції з біодинамічних досліджень 2025!

Під темою «Ціле та його частини: дослідження біодинамічного сільського господарства» ця конференція висвітлить інтеграцію різних дослідницьких напрямків та методів, сприяючи міждисциплінарній співпраці – навіть для дослідників, які не мають біодинамічного досвіду.

Третя міжнародна конференція з біодинамічних досліджень

31 серпня – 4 вересня 2025

Королівський сільськогосподарський університет,
Чиренчестер,
Сполучене Королівство

Розуміння за межами сприйняття

Дослідження також можуть дати уявлення про проблеми, які виходять за рамки сприйняття фермерів. Наприклад, викиди закису азоту на фермах часто залишаються непоміченими, оскільки втрати азоту мінімальні, а газ не має ні запаху, ні кольору. Проте закис азоту є у 265 разів потужнішим парниковим газом, ніж CO₂. Аналогічно, аспекти якості харчових продуктів можуть бути складними для сприйняття, коли їхній вплив на здоров'я є малопомітним.

Крім того, дослідження можуть створити середовище для експериментів. Фермерські господарства залежать як від природних сил, так і від економічного тиску, що обмежує їхню здатність до експериментів. Як наслідок, розробки часто відбуваються під тиском і є обмеженими.

Розширення досліджень

Дослідження, що підтримують сталий розвиток, є міждисциплінарним і трансдисциплінарним завданням, яке має охоплювати не лише екологічні, але й соціально-економічні та культурні виміри сталості. Ми також повинні визнати обмеженість нашої системи наукових знань. У своїй книзі «Наука про живе» Вернер Меркер виступає за органічне, а не механістичне мислення, яке передбачає включення емпатії та інтуїції в наше сприйняття світу і життєвих процесів.

У нашій дослідницькій групі, до якої входять члени Forschungsring (центрального науково-дослідного інституту біодинамічного руху) та Demeter Німеччина, ми дійшли висновку, що необхідний більш цілісний погляд – як по горизонталі, так і по вертикалі.

Горизонтальна цілісність

Це означає ширшу перспективу, яка враховує екологічне, соціальне, еконо-

мічне та культурне середовище певного об'єкта дослідження. Наприклад, ми можемо вивчати вплив біодинамічних препаратів на врожайність сільськогосподарських культур – цінне починання, яке відповідає класичному дисциплінарному підходу в науці про рослини. На щастя, міждисциплінарні дослідження стали більш поширеними в останні десятиліття. У цьому прикладі ми також можемо вивчати вплив препаратів на властивості ґрунту та мікробіом.

Однак справді цілісна перспектива повинна також включати соціальні, економічні та культурні виміри. У нашому прикладі ми також розглядали, чому ми використовуємо препарати

Вертикальна цілісність

Дослідження в галузі біодинамічних продуктів харчування та сільського господарства значною мірою спираються на методи природничих наук. Це має сенс, оскільки ці методи є потужними інструментами для дослідження фізичного світу. Однак біодинамічне сільське господарство базується на філософії, яка охоплює більше вимірів, ніж просто фізичний світ. Тому було б недоречно вивчати біодинамічне харчування та сільське господарство виключно на фізичній основі та за допомогою природничо-наукових методів.

Інтеграція різних систем знань

Якщо ми хочемо проводити наукові дослідження, які визнають антропософію як основу біодинамічного сільського господарства, ми повинні інтегрувати різні системи знань, не підриваючи жодну з них. Представлення результатів усіх цих методів створює підґрунтя для цілісних висновків, які відображають складність сільського господарства і пропонують рішення екологічних, економічних і соціальних проблем.

Як пов'язані зовнішнє та внутрішнє розмаїття

Ключ до здорового харчування

Різноманітність є ключовим поняттям: біорізноманіття є основою життя. Здорові ґрунти мають різноманітний мікробіом, який, у свою чергу, впливає на мікробіом їжі, яку ми їмо, і, зрештою, на наш кишечник. Це означає, що зовнішнє різноманіття має глибокий вплив на наше внутрішнє різноманіття і життєздатність, а отже, і на наше здоров'я!

Коли ми йдемо на ринок чи у продуктовий магазин, нам може здатися, що там величезне розмаїття фруктів і овочів, незалежно від сезону. Але це розмаїття часто є поверхневим. Кілька поколінь тому раціон харчування в Центральній Європі в основному складався з картоплі, зернових, моркви та капусти. Це може здатися одноманітним, але тоді існувало значне сортове розмаїття. Фермери зберігали частину врожаю для наступного посівного сезону, що призвело до розвитку місцевих сортів, які добре підходили для їхніх конкретних регіонів.

Зменшення через скорочення

Сьогодні лише три культури – пшениця, рис і кукурудза – забезпечують 50% світового продовольства. У цих рослин майже не залишилося справжнього розмаїття, оскільки насіння промисловість зараз пропонує стандартизоване насіння, призначене для отримання високих врожаїв. Кукурудза, наприклад, є основою для багатьох продуктів, таких як крохмаль і глюкозний сироп, які містяться майже у всіх готових стравах. Пшениця і рис також піддаються інтенсивній переробці. Таке скорочення до кількох основних продуктів харчування означає втрату розмаїття, що негативно впливає на наш мікробіом. Ми можемо навіть назвати це "сучасною одноманітністю".

Рішення з лабораторії?

Індустріальне сільське господарство характеризується монокультурами. Такий спосіб виробництва продуктів харчування є явно несталим і не сприяє розмаїттю.

Як наслідок, з'явився поштовх до вирощування салату та овочів в складських приміщеннях, ближче до міст і споживачів. Це так зване «вертикальне землеробство» має багато переваг: вода не забруднюється добривами, пестициди не потрібні, рослини не стають жертвами хвороб, а їжа може вироблятися незалежно від сезону чи погодних умов.

Ті ж самі міркування застосовуються до виробництва м'яса, вирощеного в лабораторіях, також відомого як «чисте м'ясо» або «м'ясо, отримане без забою». Перший термін вказує на зв'язок з «чистим харчуванням», яке стосується натуральних, без добавок продуктів кустарного виробництва. Аргумент сталості, здається, виправдовує будь-які засоби. Проте все ще залишаються невирішеними питання, такі як енергоспоживання лабораторій або виробництво поживних розчинів, в яких вирощують клітинні культури. Деякі з поживних речовин, що використовуються, задіюють генетично модифіковані матеріали.

“Харчування – це більше, ніж просто споживання поживних речовин, Воно повинно стимулювати і надихати тіло, душу і дух”.

Д-р Ясмін Пешке, керівник відділу нуклеотидів у Секції сільського господарства

Ni – Відчуженню!

З цілісної точки зору, це збідніння також призводить до відчуження. Чи може вирощена в лабораторії їжа бути дійсно живою і поживною, якщо вона не має зв'язку з природними циклами і космічними силами, присутніми в природі? Харчування – це більше, ніж просто споживання поживних речовин, воно має стимулювати і надихати тіло, душу і дух.

Отже, виробництво продуктів харчування – це не лише питання екологічної рівноваги, але й наших стосунків з природою, рослинами, тваринами та самими собою. Ми можемо продовжувати відчужувати себе все більше і більше і віддавати перевагу технологічним рішенням. Або ми можемо бачити себе частиною всієї живої Землі, з якою у нас спільне майбутнє.

Планетарна здорова дієта: здоров'я для людей і Землі

Планетарна здорова дієта була представлена комісією EAT-Lancet у 2019 році. Вона описує спосіб харчування, який є прийнятним як з точки зору навколишнього середовища, так і з точки зору здоров'я. В її основі лежить рослинний, різноманітний раціон зі зменшеним споживанням м'яса. Відтоді кілька країн оновили свої дієтичні рекомендації відповідно до цієї планетарної здорової дієти.

Продукти харчування з органічного або біодинамічного сільського господарства роблять ще більший внесок у

здоров'я Землі та людей. Здорові продукти можуть рости тільки в здорових ґрунтах. Здоров'я ґрунту починається з мікроорганізмів у ньому. Нові дослідження показують, що біодинамічні ґрунти мають більш різноманітний мікробіом, ніж звичайні. Ця різноманітність впливає на мікробіом їжі, яку ми споживаємо, що, в свою чергу, впливає на мікробіом нашого кишечника і, як наслідок, на наше здоров'я. Таким чином, внутрішнє і зовнішнє різноманіття та життєздатність тісно пов'язані між собою!

Проділіть п'ять хвилин

Як виглядає ваш план харчування на цьому тижні? Які страви ви будете подавати на стіл? Які різні продукти, інгредієнти та смаки ви включите до них? Як відобразити різноманітність? Свідоме сприйняття того, що ми їмо, як це смакує і з ким ми цим ділимося, є першим кроком до здорового харчування. Це зміцнює наше усвідомлення себе і нашу здатність позитивно впливати на свої харчові звички. Адже чим більше нас переконують у тому, що ми більше не можемо обійтися без додатків для відстеження дієти чи рецептів від інфлюенсерів, тим важливішим стає посилення власної компетентності в питаннях харчування. Другий крок веде до різноманітності: розмаїття у нашому меню не тільки підвищує задоволення від їжі, але й зміцнює нас і пов'язує нас із зовнішнім розмаїттям, виплеканим біодинамічним землеробством, і яке є нашою основою в житті.

Від харчових систем до харчових організмів. Кроки до успішної трансформації від д-ра Ясмін Пешке

Їсти як короїд

Кулінарна пригода в Гетеанумі

Хто б міг подумати, що їсти може бути так весело – і без традиційних столових приборів, якими ми їх знаємо! Щоб відсвяткувати 100-річчя якості біодинамічних продуктів харчування, шеф-кухарі Еліф Оскан та Селасіє Атадіка створили особливий бенкет у Гетеанумі.

Просто сісти за стіл і почати їсти? Подумайте ще раз! Замість звичних ножів, виделок і ложок гостям було представлено художнє, а подекуди й химерне начиння, розроблене художниками та студентами Люцернського університету прикладних наук. Наприклад, була дерев'яна ложка від Олени Кельм, якою могли користуватися лише двоє людей. Те, що спочатку звучало як хаос, перетворилося на блискучий соціальний експеримент, що заохочує до імпровізації та веселощів! «Ми хочемо дати людям новий погляд на їхні харчові звички», – пояснив Мартін Куллік, співзасновник голландської творчої студії «Steinbeisser», яка організувала цю унікальну вечерю.

Висока кухня в біодинамічному стилі

Еліф Оскан, відома своїм турецьким рестораном «Гюль» у Цюриху, та Селасіє Атадіка з Гани створили повністю рослинне меню. Всі інгредієнти походять з органічного та біодинамічного господарства – багато з них постачаються безпосередньо з саду Гетеануму або з регіональних фермерських господарств. Висока кухня чітко знає, що є добре: завдяки збалансованому процесу росту та дозрівання без пестицидів та добрив, овочі стали більш ароматними на смак. Жан-Мішель Флорен, колишній співголова секції сільського господарства, побачив у цьому ідеальну можливість представити принципи біодинамічного землеробства у свіжий та креативний спосіб.

Віч-на-віч з короїдом

Поки гості експериментували зі смачними стравами, стало зрозуміло, що ця подія була не лише для того, щоб поїсти. Вона також поставила важливе питання: Як наше споживання впливає на навколишнє середовище та біорізноманіття? Митці відобразили цю проблему у своїх роботах.

“Ми хочемо дати людям новий погляд на їхні харчові звички”.

Наприклад, проект Лії К'яри Буркхарт «Їж, як короїд» запрошував учасників зіскрібати їжу з різьблених дерев'яних предметів – так само, як це роблять короїди. Це слугувало нагадуванням про те, що цей жук, якого часто виставляють в негативному світлі як шкідника, відіграє життєво важливу роль в екосистемі.

Мислити нестандартно

Що залишається після такого вечора? Безумовно, щось більше, ніж повний шлунок. Захід показав, що їжа – це не просто засіб для досягнення мети, а досвід, який може задіяти всі органи чуття. Він надихнув на роздуми про наші звички споживання та їхній вплив на навколишнє середовище. І це було зроблено у веселий спосіб, що сприяв налагодженню зв'язків – з людьми, природою та мистецтвом.

Анна Шторхенеггер,
відповідальна за зв'язки з громадськістю та комунікації у Секції сільського господарства

Дихаємо разом із Землею

Запрошення на сільськогосподарську конференцію 2025

Наш світ стрімко змінюється, а соціальні, економічні та екологічні виклики, з якими ми стикаємося, зростають. Як ми можемо керувати цими змінами свідомо, не втрачаючи зв'язку із Землею? І яку роль у цьому процесі відіграє біодинамічне сільське господарство? В рамках теми «Земля як жива істота» Сільськогосподарська конференція 2025 запрошує нас дослідити саме ці питання.

Ідея про те, що ми повинні розглядати Землю як живу істоту, є центральною для антропософії. Але що насправді означає бачити Землю живою? Щоб відповісти на це питання, необхідно дослідити сім життєвих процесів, описаних Рудольфом Штайнером: дихання, нагрівання, живлення, індивідуалізація, підтримка, ріст і відтворення. Ці процеси присутні в кожному живому організмі і, в свою чергу, пов'язані з концепцією Штайнера про дванадцять органів чуття, через які ми пізнаємо світ. «Життя перебуває в усіх органах чуття; воно протікає через усі ділянки органів чуття». (Загадка людства, GA 170, лекція 7, 12 серпень 1916 р.).

Як дихає Земля?

Коли ми застосовуємо життєві процеси, пов'язані з чуттєвим сприйняттям, до людини, вони зрозумілі. Але чи можна це застосувати до Землі? Чи живе вона, чи дихає? Так, каже Рудольф Штайнер*, пояснюючи, що ми можемо бачити

Землю не лише у її фізичній формі, але й як одушевлений організм, що народжує життя зі своїх внутрішніх сил. Якщо поглянути на неї таким чином, то сили Землі, що впливають на зміну пір року і є життєво важливими для сільського господарства, можна розглядати як процес дихання:

“Але сьогодні ми хочемо поставити перед нашим внутрішнім оком річний цикл, у великому масштабі, як могутній процес дихання Землі, в якому, звичайно, не повітря вдихається і видихається, а ті сили, які діють, наприклад, у рослинності, ті сили, які виштовхують рослини з землі навесні, і які знову повертаються в землю восени, дозволяючи зеленим рослинам в'янути і, нарешті, паралізуючи ріст рослин”**

Інші процеси, що відбуваються на Землі, також віддзеркалюють процеси дихання в різних ритмах. Ми досліджуємо ці та інші якості, які роблять Землю живою істотою.

“Настав час переосмислити наші Відносини з Землею як з живою істотою, щоб своїми діями більше не експлуатувати Землю”.

Едуардо Рінкон є співголовою Секції сільського господарства з серпня 2024 року. На сторінці 26-27 міститься інформація про нього

* Рудольф Штайнер, Цикл року, GA 223, лекція 1, 31 березня 1923 р.

** в тому ж місці.

Програма і квитки

Посіяти насіння майбутнього за допомогою ступендії на участь у конференції

Посіяти насіння майбутнього за допомогою ступендії на участь у конференції

Підтримайте майбутнє біодинамічного сільського господарства, спонсоруючи молодь з країни з низьким рівнем доходу для участі в нашій конференції. Ваш внесок сприяє поширенню знань, обміну досвідом та натхненню для живого, сталого сільського господарства.

Дізнайтеся більше та зробіть свій внесок:

Дослідження та досвід з усіма органами чуття

Під час Сільськогосподарської конференції з 5 по 8 лютого 2025 року ми досліджуватимемо сім життєвих процесів, як вони проявляються в нас і на Землі, і будемо відчувати їх усіма органами чуття різними способами. Кожен день розпочинатиметься з вивчення Листа Михаїла Штайнера «Завдання Михаїла у сфері Арімана», після чого відбуватиметься діалог та пленарна вправа, основана на життєвих процесах. Ранкові семінари-практикуми дадуть можливість разом попрацювати над різними темами і, таким чином, ще більше поглибити наше розуміння семи життєвих процесів. Післяобідні воркшопи будуть тематично відкритими і міститимуть мистецькі або медитативні елементи, за допомогою яких ми маємо намір дослідити життєздатність у мисленні та сприйнятті.

Біодинамічний світ збирається разом В Дорнаху

Не лише учасники, а й доповідачі приїжджають з усього світу: Чік Ін Чай (Малайзія), Берні Кортс (Велика Британія), Тобіас Гарткемайєр (Німеччина), Юстус Харм (Єгипет), Улі Гуртер (Швейцарія), Перері Кінг (Нова Зеландія), Монік Макфарлейн (Нова Зеландія), Фейя Марінс (Південна Африка), Девід Мартін (Німеччина), Мехтільд Олтманн (Німеччина), Бенно Оттер (Швейцарія), Ясмін Пешке (Швейцарія), Едуардо Рінкон (Мексика/Швейцарія), Сваті Рендучінтала (Індія), Антоні-Селві Саварімуту (Індія), Ерсілія Сахорес (Аргентина), Торая Сеада (Єгипет), Рубен Сегерс (Бельгія), Антуанетт Сімонар (Бельгія), Ганс Супенкемпер (Німеччина) та Мартін Гюнтер Штернер (Німеччина). Близько 1 000 гостей з 51 країни відвідали

столітню конференцію у 2024 році. На майбутній конференції ми також сподіваємося побачити велику і різноманітну конференц-спільноту, і вже з нетерпінням чекаємо на святковий вечір з музикою і танцями у п'ятницю. Ті, хто не може бути присутнім особисто, можуть переглянути лекції в прямому ефірі.

Від окремої людини через фермерську громаду до світової спільноти

Сьогодні ми стоїмо на роздоріжжі: настав час переосмислити наші стосунки з Землею як живою істотою, щоб своїми діями більше не експлуатувати Землю. Розглянувши на останніх двох щорічних конференціях життєвий шлях окремої людини та розвиток фермерського організму, ми тепер дивимось в майбутнє і на нашу спільну долю з Землею. Ми перейшли від окремої людини через фермерську громаду до світової спільноти, і, таким чином, прийшли до завершення нашої трилогії конференцій з 2023 по 2025 рік для святкування сторіччя біодинамічного сільського господарства.

Прийняття життєствердно майбутнього!

Біодинамічне сільське господарство дає нам можливість посилити природні сили семи життєвих процесів, що діють у природі, допомагаючи відновити баланс Землі. Сільськогосподарська конференція 2025 покаже, як ми можемо краще використовувати життєві процеси, визначені Рудольфом Штайнером, та пов'язані з ними життєві сили у нашому повсякденному житті та спільноті. Таким чином ми зробимо свій внесок у розуміння Землі як живого організму і зробимо сільське господарство сталим у майбутньому.

Мексиканський дух у Дорнаху Eduardo Рінкон став новим співголовою Секції

У серпні 2024 року я змінив Жана-Мішеля Флорена на посаді співголови Секції сільського господарства. Разом з Улі Гуртером я очолюю Секцію, використовуючи свої знання та досвід біодинамічного фермера з Мексики, біолога, митця, лектора та консультанта.

Дозвольте мені почати з думки, яка пропонує орієнтир перед обличчям великих соціально-екологічних викликів нашого часу: У 1924 році Рудольф Штайнер заклав духовні основи для оновлення сільського господарства своїм «Курсом сільського господарства». Ці новаторські ідеї сприяють поглибленню зв'язку між людиною і Землею, сприяють глибокому розумінню життєвих ритмів і циклів, а також відносин між фермою і фермером. Як люди, ми можемо підтримувати природні процеси і, таким чином, практикувати стале сільське господарство. Одним із завдань Секції сільського господарства є збереження цього бачення та адаптація біодинамічних практик до сьогоденних викликів і майбутніх потреб з метою підтримки фермерських господарств і фермерів у всьому світі.

Мій шлях до біодинаміки

Моє захоплення доколумбовою цивілізацією та астрономією, особливо з точки зору корінних народів та їхнього глибокого зв'язку з небом, справило сильний вплив на моє життя. У 18 років, живучи в Паленке з археологом майя, я вперше прожив досвід спостереження за небом і космічними ритмами – практика, яка супроводжує мене з тих пір і активно використовується в біодинамічному сільському господарстві.

Моя подорож дозволила мені поєднати науковий та мистецький світи. Як біолог, я ціную об'єктивність наукового підходу, але як митець, мене тягне виражати невидиме, навіть незбагненне у світі. Мистецтво розширює моє сприйняття і допомагає досягнути цілісності реальності. Моєю метою завжди було поєднати природу і культуру, що зрештою привело мене до біодинамічного сільського господарства.

Едуардо Рінкон – біолог, митець, викладач, дослідник і консультант. Він заснував проект «La Huerta de Vinci», присвячений біодинамічній освіті, практиці та виробництву лікарських рослин і засобів, а також є колишнім президентом Біодинамічної асоціації Мексики. З серпня 2024 року він живе в Дорнаху і є співголовою Секції сільського господарства.

Що я ціную в біодинаміці

Біодинамічне сільське господарство неймовірно різноманітне – від великих підприємств і міжнародних ринків до місцевих торговців і малих фермерських структур. Обмін думками щодо спільних тем, таких як родючість ґрунту, селекція рослин та ґрунтові мікробіоти, має вирішальне значення для об'єднання наших зусиль та оновлення сільського господарства. Також важливо дослідити, як біодинамічні принципи можуть бути адаптовані до різних кліматичних зон та екосистем.

Особливою моєю пристрастю є зміцнення соціальних зв'язків та підтримка молоді, оскільки вона є життєдайною силою біодинаміки. Ми повинні заохочувати їх до занять сільським господарством і добре підготувати їх до цього. Знання корінних народів з усього світу сприяють соціальній згуртованості та дають уявлення про те, як функціонує здорове суспільство. Через глобальну мережу біодинамічного руху ми можемо розробити більш повну і цілісну картину Землі як живої істоти, як це продемонструє майбутня Сільськогосподарська конференція.

Моє бачення

Я бачу свою роль у зміцненні нашого розуміння та зв'язку з природою як основи сільськогосподарської практики. Як митець, я визнаю цінність мистецтва як платформи для розуміння природи. Мистецтво може дарувати тепло на душевному рівні, сприяти творчому вирішенню проблем, загострювати сприйняття та слугувати потужним інструментом комунікації, що допомагає

донести сільськогосподарські проблеми до широкої аудиторії.

Моя робота як співголови також дає можливість для координації та обміну з іншими секціями Гетеануму. Завдяки горизонтальній комунікації між секціями та периферійними групами ми можемо збагатити нашу спільну роботу та створити нові імпульси. Секції Гетеануму займають унікальну позицію у світі. Вони втілюють вчення Рудольфа Штайнера в життя таким чином, що тримають нас міцно прив'язаними до духовного світу і водночас допомагають нам долати матеріальні виклики нашого часу.

Практична реалізація

Я з нетерпінням чекаю на вирішення цих проблем разом з біодинамічними фермерами. Я прагну надати їм практичні інструменти та ресурси, які також зміцнять їхній зв'язок з антропософією. Прикладом цього є наш дослідницький проект «Активне сприйняття», який вивчає здібності фермерів до сенсорного сприйняття, щоб підтримати їхню здатність до автономного прийняття рішень. Спілкуючись з фермерами, ми досліджуємо, як вони сприймають як матеріальний світ, так і більш тонкі, нематеріальні елементи. Які інструменти та методи доступні для них? Яку роль у цьому процесі відіграють класична наука, гетевський підхід, інтуїція чи емоційне усвідомлення? Йдеться про те, щоб стати більш сталими в сучасному світі.

Духовна основа має вирішальне значення для майбутнього розвитку людства та нашої сільськогосподарської діяльності. Зміцнюючи цей фундамент, фермери можуть відкрити для себе глибший сенс своєї роботи та застосовувати більш цілісний підхід. Зосередженість як на духовних, так і на практичних аспектах дозволяє нам відповідати на сучасні виклики, залишаючись вірними принципам біодинамічного сільського господарства.

“Особливою моєю пристрастю є зміцнення соціальних зв'язків та підтримка молоді, оскільки вона є життєдайною силою біодинаміки”.

Ласкаво просимо! Відкрийте для себе нові будівлі в парку-саді Гетеанум

Щоп'ятниці з 13:00 до 14:00 «Glashaus», де знаходиться Секція сільського господарства, відкриває свої двері для відвідувачів. Тут ви можете дізнатися більше про біодинамічне сільське господарство.

Після відвідин варто продовжити шлях нагору в напрямку Гетеануму. Незабаром ви побачите вра-

жаючу дерев'яну конструкцію: незавершений каркас нового Підготовчого Павільйону. Довгі балки навісу здіймаються до неба, а сам павільйон виглядає компактним і приземленим. Архітектура відображає значення біодинамічних препаратів – зв'язок між космосом і землею, практично реалізований руками людини.

Пройшовши ще кілька кроків через город, ви натрапите на «Бджолину скульптуру» – ще одне нове доповнення до парку Гетеануму. Ця скульптура, виготовлена з дерева та глини, створює простір, де бджоли та люди можуть зустрітися.

Приготуйтеся до сюрпризів!

Події

13 січня 2025	Щомісячні онлайн-семінари: «Агрокультура: Ритми та ритуали – Земля як жива істота»
Мова: Англійська з перекладом на іспанську
4 лютого 2025	Різноманітні зустрічі біодинамічних робочих груп, консультантів, тренерів та дослідників у Гетеанумі, Дорнах, Швейцарія
5–8 лютого 2025	Земля як жива істота. Сільськогосподарська конференція в Гетеанумі, Дорнах, Швейцарія
17 лютого 2025	Щомісячні онлайн-семінари: «Агрокультура: Ритми та ритуали – Комунікація зі світом через наші почуття»
Мова: Англійська з перекладом на іспанську
31 серпня – 4 вересня 2025	Третя Міжнародна конференція з біодинамічних досліджень в Королівському сільськогосподарському університеті, Чиренчестер, Великобританія

Наш календар подій постійно оновлюється. Ви можете знайти останні події:

www.sektion-landwirtschaft.org/en/upcoming-events

Секція сільсько́го господарства в Гетеанумі

Через людей зі світового біодинамічного руху Секція стикається з актуальними проблемами та викликами. Ми розбираємо їх у проєктах і створюємо простори, які є джерелом натхнення для всіх, хто займається сільським господарством і харчуванням. Ми працюємо над такими темами, як асоціативна економіка, харчування, цілісне здоров'я, фермерський організм, стійкість до змін клімату, індивідуальність сільського господарства, стабільний розвиток та добробут тварин у низці професійних груп та спеціалізованих галузей для навчання, консультування, харчування, досліджень та розвитку стабільного розвитку.

Секція сільського господарства | Hügelweg 59 | 4143 Dornach | +41 61 706 42 12
agriculture@goetheanum.ch | www.sektion.landwirtschaft.org/en/

Підтримайте Секцію через пожертву

Ваша жертва допоможе підтримати нашу роботу над здоровим розвитком людини і землі. Як частина Антропософського товариства Швейцарії, сільськогосподарська Секція звільнена від сплати податків. У деяких країнах ви можете вирахувати вашу жертву з чистого доходу у вашій податковій декларації.

ПОЖЕРТВУЙТЕ ЗАРАЗ:

Банківський рахунок у євро
Загальне антропософське товариство,
індекс, 4143 Дорнах, Швейцарія
IBAN: CH71 8080 8001 0200 5131 1
Райффайзенбанк Дорнах, 4143 Дорнах, Швейцарія
SWIFT-BIC: RAIFCH22
Прохання долати: "Відділ жертв для сільського
господарства 1150" і, якщо можливо, вкажіть свою повну адресу.

Банківський рахунок у швейцарських франках
Загальне антропософське товариство, індекс, 4143 Дорнах, Швейцарія
IBAN: CH54 8080 8001 1975 4658 2
Райффайзенбанк Дорнах, 4143 Дорнах, Швейцарія SWIFT-BIC: RAIFCH22
Прохання долати: "Відділ жертв для сільського господарства 1150"
і, якщо можливо, вкажіть свою повну адресу.

Банківський рахунок у доларах
Загальне антропософське товариство, індекс, 4143 Дорнах, Швейцарія
IBAN: CH23 8080 8001 7896 7636 5
Райффайзенбанк Дорнах, 4143 Дорнах, Швейцарія SWIFT-BIC: RAIFCH22
Прохання долати: "Відділ жертв для сільського господарства 1150"
і, якщо можливо, вкажіть свою повну адресу.

Для жертв з податковою квитанцією про жертвування з Німеччини
Антропософське товариство в Німеччині IBAN: DE13 4306 0967 0010 0845 10
GLS Gemeinschaftsbank eG, Christstraße 9, DE-44789 Бохум
BIC: GENODEM3GLS
Прохання долати: "Відділ жертв для сільського господарства 1150"
і, якщо можливо, вкажіть свою повну адресу.

Підпишіться на нашу розсилку та отримайте журнал!

Бажаєте отримати свіжий номер нашого журналу? Ми надішлемо вам онлайн-видання разом з нашим інформаційним бюлетенем на початку червня та грудня.

Якщо ви бажаєте отримати друковане видання, будь ласка, звертайтеся за адресою agriculture@goetheanum.ch

Підпишіться
на нашу розсилку:

Вихідні дані

Журнал «Сільськогосподарська Секція» виходить двічі на рік в електронному та друкованому вигляді німецькою та англійською мовами на початку червня та грудня. Він є безкоштовним і надає інформацію про нашу діяльність, а також про розвиток світового біодинамічного руху.

Видавець: Сільськогосподарська секція Гетеануму, Дорнах, Швейцарія

За редакцією Анна Сторченеггер, Уелі Хуртер, Клаудія Боссхардт

Переклади: Крістіан фон Арнім

Портретні фото: Лін Баутце: ст. 8; Весела динамічна ферма: ст. 12; Анна Кригер: ст. 17; Сюе Лі: ст. 3, 4, 10,

14, 16, 18, 20, 24, 26; Пол Стендер: ст. 22

Фото: Матіас Бейкер: ст. 27; Біодинамічна федерація Demeter International: ст. 14; Єгипетська біодинамічна асоціація: ст. 4, 5; Жан-Мішель Флорен: ст. 15; Вольфганг Хельд: ст. 17; Калле Гюбнер:

ст. 6; Улі Гуртер: ст. 8, 9; Весела динамічна ферма: ст. 12, 13; Сюе Лі: ст. 24, 28; Ясна Наварро: ст. 26; Марта Окампо, Іку: ст. 11; Steinbeisser.org: ст. 22, 23; Трав Вільямс, Broken Banjo Photography: ст. 10

Обкладинка: Сюе Лі

Макет: Йоганнес Оннекен, Ательє Doppelpunkt, Мюнхенштайн

Друк: Bonifatius GmbH, Падерборн

Папір: Перероблений папір, Екологічна сертифікація «Блауер Енгель»

Авторське право: Загальне

Jens Ebert, Susanne zur Nieden und Meggi Pieschel

Die biodynamische Bewegung und Demeter in der NS-Zeit

Akteure, Verbindungen, Haltungen

Erschienen im Metropol-Verlag, Berlin 2024

Die Autor:innen zeichnen auf einer breiten Quellengrundlage die komplexe Geschichte der biodynamischen Bewegung während der Zeit des Nationalsozialismus nach – mit differenzierenden Nuancen und klaren Feststellungen.

Auftraggeber der Studie sind die Vereine Demeter Deutschland und Biodynamic Federation Demeter International sowie die Sektion für Landwirtschaft am Goetheanum.

JENS EBERT · SUSANNE ZUR NIEDEN · MEGGI PIESCHEL

Die biodynamische Bewegung und Demeter in der NS-Zeit

AKTEURE · VERBINDUNGEN · HALTUNGEN

© | METROPOL

ISBN: 978-3-7235-1726-0

Rudi Bind | Ueli Hurter

Bio- dynamisch!

Geburtsstunde der biodynamischen
Landwirtschaft am Ausgangspunkt
der Ökobilandung

100 JAHRE
BIODYNAMISCH
IM RHYTHMUS DES WANDELS

JASMIN

PESCHKE

VOM ACKER AUF

WAS LEBENSMITTEL
WIRKLICH GESUND MACHT

DEN TELLER

atVERLAG

Only at the Goetheanum bookshop

Kompetenz in Sachen Nachhaltigkeit hat einen Namen:

100 Jahre stark im Druck
und die Zukunft im Blick.

Dein Partner für Print und Displays
www.offset-company.de

Jetzt lieferbar!

Das Standardwerk des biologisch- dynamischen Landbaus vollständig überarbeitet und erweitert

Rudolf Steiner Landwirtschaftlicher Kurs

Geisteswissenschaftliche
Grundlagen zum Gedeihen
der Landwirtschaft
Hrsg. H.-Chr. Zehnter,
in Zusammenarb. mit R. Isler,
U. Hurter, M. von Mackensen,
A. Römer
GA Band 327

9., vollst. überarb. Neuauflage
488 Seiten, mit über 70 Abb.,
10 farbige Wandtafelzeichnungen
in separater Druckbeilage,
gebunden
€ 59,- / CHF 68,-
ISBN 978-3-7274-3271-2

RUDOLF STEINER VERLAG

Sonett – so **einzigartig**

Ö K O L O G I S C H K O N S E Q U E N T

Einzigartig! Denn im Vergleich mit anderen Wasch- und Reinigungsmitteln werden Sonett Produkte völlig anders hergestellt. – Und das gibt es nur bei Sonett: Wertvolle balsamische Zusätze, wie Gold, Weihrauch, Myrrhe, Rosensalz, Lorbeer, Olivenöl und Mistel werden in einem Oloid-Mischer rhythmisiert und bilden somit die einzigartige

Grundlage der Sonett Produkte. Sonett Produkte sind zudem frei von Erdölseitsiden, Enzymen, synthetischen Duft-, Farb- und Konservierungsstoffen, und sie sind vollständig biologisch abbaubar. Alle Öle stammen zu 100 Prozent aus kontrolliert biologischem oder biologisch-dynamischem Anbau. | Mehr Informationen unter www.sonett.eu **Sonett – so gut.**

Земля як жива істота

Сільськогосподарська конференція
5 - 8 лютого 2025

Після 100 років біодинаміки ми провели огляд у 2023 році, детально попрацювали над курсом "Сільське господарство" у 2024 році, а у 2025 році у нас буде третя частина трилогії: погляд у майбутнє. Під головною темою "Земля як жива істота" ми хочемо дослідити, що саме ми, фермери, можемо зробити для позитивного розвитку землі, адже хвора земля потребує нас більше, ніж будь-коли. Однак, ми не єдині, хто хоче прорватися крізь нинішній панівний механістичний погляд на

землю і визнати та оцінити її як живу істоту. Тому, готуючись до наступної конференції, ми будемо працювати з учасниками, які займаються дослідженнями, кліматичною політикою, розвитком ландшафту, просуванням біорізноманіття та мистецтвом, щоб шукати потенційні рішення для здорового майбутнього нашої Землі.

Разом ми робимо майбутній крок від індивідуального місця життя до землі в цілому, як живої істоти!

www.agriculture-conference.org

More Details